

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Česká univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Významné osobnosti ke státnosti v českých dějinách
Anežka česká**

Monika Fliegerová

Česká univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra filozofie

Studijní program Humanitní studia

Studijní obor Humanistika

Bakalářská práce

**Významné osobnosti ke státnímu občanství v českých dějinách
Anežka česká**

Monika Fliegerová

Vedoucí práce:

Mgr. et Bc. Dagmar Demjanuková, CSc.

Katedra filozofie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Prohlazuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen
uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2015

Obsah

1.1 Uvod	1
2.1. Anefl ino mládí.....	2
2.3 Anefl ina smrt a zázraky.....	7
2.4 Anefl ino znázornění, proces beatifikace a kanonizace	8
3.1 Františkánství	12
3.2 František z Assisi	14
3.3 Spisy svatého Františka a svaté Kláry	18
3.4 Jáchym z Fiore	19
3.5 Klára z Assisi.....	21
3.6 TĚŽKÉ ŽIVOTY SVATÉ KLÁRY	21
4.1 Anna Slezská	23
5.1 Život v klášteře	24
6.1 Závěr	26
7.1 Seznam použité literatury.....	27

1.1 Úvod

Koncem minulého roku uplynulo čtvrt století od kanonizace Aneflky české. Cílem práce je popsat život této výjimečné ženy, vysvětlit pohnutky, které ji vedly k jejímu životnímu přesvědčení, nastínit prostředí, ve kterém žila a uinit srovnání s jinými osobnostmi, které se ubíraly duchovní cestou. Bohatým zdrojem informací jsou Anefliny životopisy od Vlastimila Kybala, Jana Kapistrána Vyskočila, Jaroslava Polce, Kybalova biografie o Františkovi z Assisi nebo Františkánské prameny. Zajímavou publikací je i práce Jaroslava Němce.

Aneflka česká patří bezesporu k významným osobnostem české historie, a to nejen v českých zemích. Aneflin otec, král Přemysl Otakar I., měl v rámci své zahraniční politiky s Aneflkou velké plány. Světice byla dvakrát zasnoubena, ale první svazek přerušila smrt a druhý ležet. O Aneflku se později ucházel i samotný císař, ale bezúspěšně. Přemyslovna byla již od útlého mládí hluboce nábožensky založena, a tak se rozhodla vyměnit svůj život za ten duchovní.

Aneflin bratr král Václav I. pomohl své sestře se založením kláštera. Aneflka byla od mládí ovlivněna cisterciáckou i premonstrátskou tradicí, ale své naplnění našla ve františkánství, které zčásti vycházelo i z názorů Jáchyma z Fiore. Jejími nejvýznamnějšími vzory byli František a Klára z Assisi, se kterou si korespondovala. Aneflka byla svému ideálu zcela oddána. Traduje se, že její původní krása byla zničena vlivem půstního postění a umrtvování. František i Klára byli krátce po své smrti kanonizováni, ale Aneflka musela počkat dlouhá staletí. Aneflina sestra Anna, jejíž život se dá rovněž považovat za svatý, se uznání účty dodnes nedočkala.

Aneflka založila klášter i nemocnici, z jejího osazenstva se později vyvinul řád křižovníků s červenou hvězdou, který vděčí Aneflce za svou samostatnost, což vede k tomu, že je Aneflce české zpovědání prokazována úcta zejména v křižovníckém prostředí.

Klára přijala františkánství přímo od jeho zakladatele Františka, který se následně ujal druhé české větve svého řádu, které se nazývaly chudé paní. Klára zanáležila ideál svatého Františka i po jeho smrti. Důležitým pro světici z Assisi bylo uznání privilegia chudoby, které ve svém klášteře obdržela i Aneflka. Aneflin, Klárin i Františkov život je spojen s řadou zázraky, které jsou pro světice typické.

1. Anefl ino mládí

Aneflka byla dcerou Přemysla Otakara I., českého krále a Konstancie Uherské. Pravděpodobný rok jejího narození je 1211. Jako královská dcera se jí dostalo vytříbené výchovy a vzdělání. V letech 1214-1217 pobývala u cisterciácké ve Slezské Trzebnici poté do roku 1219 u premonstrátů v Doksaněch a nakonec do roku 1225 u vévodského dvora ve Vídni. K tomuto dvoru se dostala díky zasnoubení s císařovým synem Jindřichem. O Aneflinu rukou se později ucházel i anglický král Jindřich III. a dokonce i samotný císař Fridrich II. Aneflka se však sv. Jiřím rozhodla zasnoubit Bohu a bližnímu svému. Jejími vzory byli sv. František a sv. Klára. V důsledku svého rozhodnutí založila roku 1232 v Praze klášter, ze kterého se vyvinul řád českých křižovníků s červenou hvězdou a následující léta až do roku 1253 zasloužila budování komplexu kláštera. Na Františku, které sloužily chudým klariskám a Menším bratřím. V roce 1234 se sama rozhodla do kláštera vstoupit. Přijala zde až do své smrti Jiřím v pokojích, chudobě a izolaci. I přes svou izolaci měla velký vliv na veřejné věci. Dochovala se korespondence mezi Aneflkou a papežem a také si dopisovala se sv. Klárou z Assisi.¹⁾

Během pobytu v Trzebnici (klášter náboženské obnovy) měla na Aneflku vliv její učitelka, později svatá Hedvika. Tato žena byla matkou Boleslava Vratislavského, Aneflina prvního snoubence. Hedvika vynikala piétnou cudností. Její nejvýznamnější vlastností byla péče o chudé. Aneflin pobyt v Trebanickém klášteře trval tři roky, poté její snoubenec předčasně zemřel. *Šel jsem Anefliny zbožnosti, pro irozené i nabyté, bylo zaseto do živné pody její lásky k Ježíšovi a bylo zaléváno pro edevěním jejími modlitbami.*²⁾

Po předčasném Boleslavově skonu byla Aneflka povolána zpět do věch a dána na výchovu do kláštera v Doksaněch, kde pobývala tři roky. Jednalo se o jeden z nejkrásnějších románských kostelů v zeměch, který sloužil i k vydrflování věholic a lechtien. Ve 12. století v zeměch vynikalo premonstrátské hnutí nad benediktýnským a cisterciáckým. Premonstrátským zakladatelem byl svatý Norbert, který sv. Jiřím založil v duchu věhole sv. Augustina. Naděného stoupence u nás našel v osobě olomouckého biskupa, Jindřicha Zdělky. Premonstrátským programem v zeměch bylo očištění kléru od svetských nemravů a napodobování Ježíše a jeho apoštolů v chudobě a skutečné zbožnosti.³⁾

¹⁾ N. MEC, J.: *Aneflka česká, Úcta a proces svatoe ení*, s. 5.

²⁾ KYBAL, V.: *Svatá Aneflka česká, Historický obraz ze 13. století*, s. 30-33.

³⁾ Tamtéž, s. 36-37.

chicky obohatila n kterými prvky premonstrátské
ly evangelické premonstráti, mufl i feny, flili v bohatství,
nádhe e a t lesném blahobytu, cofl konvenovalo -lechtickým a kníflecím vrstvám, z nichfl se
ád p edev-ím rekrutoval, a proto Aneflka oddáním se ideál m a praksi strohého
franti-kánství vnesla do eského duchovního flivotu vy-í typ st edov ké zbofhosti, jenfl byl
vyp stován nikoliv v bujném prost edí n mecko ó belgicko ó francouzském feudálního typu,
nýbrfl v chudobné Itálii komunální.õ ⁴⁾

V osmi letech byla Aneflka povolána na královský dv r. D vodem bylo její zasnoubení
s Jind ichem, synem Fridricha II. Jind ich se jako sicilský i n mecký král jevil vhodným
nápadníkem pro Aneflku. ⁵⁾

Po schválení zasnoubení byla Aneflka poslána na výchovu do Rakouska. V-e tu pro ni bylo
cizí. Oproti Praze byla Víde nevelké m sto. Jako snoubenky krále Jind icha se jí ujal vévoda
Leopold VI., který byl velmi ctiřádostivý a snaflil se vyrovnat svému sousedovi, P emyslovi.
Jind ichovy výchovy se ujal Engelbert ó kolínský arcibiskup. V porovnání s váflnou Prahou
byl flivot ve Vídni veselý, povaflovaný za ráj pozemských radostí. Podle Legendy v-ak
Aneflka z stala stejná jako d ív a fládnému t lesnému poflítku se neodдалa. Ve Vídni se
Aneflka vyt íbila spole ensky, jazykov a hudebn .

Leopold zosnoval plán jak zma it zasnoubení Aneflky s Jind ichem. Císa ova syna cht l
získat pro svou dceru Markétu. Na svoji stranu pot eboval získat kolínského arcibiskupa
Engelberta, který byl poru níkem mladého Jind icha. Nabídka eského krále v-ak byla pro
císa e výhodná finan n i diplomaticky. Engelbert se pokusil zma it zasnoubení podvodem.
Navedl Jind icha k prohlá-ení, fle si Aneflku nevezme. Kolínský arcibiskup si tímto krokem
znp átelil eského krále. Leopold následn zanev el na Engelberta a snaflil se dostat do
p ízn císa e a papefle, aby dosáhl zasnoubení své dcery s Jind ichem. Z bezpe něho pramene
se dozvídáme, fle Jind ich Aneflku miloval. D leflit j-í v-ak bylo císa ovo rozhodnutí.
Leopold si to uv domoval a za al provád t námluvy na císa ském dvo e v Itálii. Kv li tomu,
fle císa i neplynul fládný územní zisk ze svatby jeho syna s Aneflkou, zru-il toto zasnoubení a
Jind icha nechal zasnoubit s Markétou Rakouskou. Vévoda Leopold tedy dosáhl svého.
Aneflka se vrátila do Prahy. ⁶⁾

⁴⁾ KYBAL, V.: *Svatá Aneflka eská, Historický obraz ze 13. století*, s. 21-22.

⁵⁾ Tamtéfl, s. 40-44.

⁶⁾ Tamtéfl, s. 52-63.

od anglického krále Jindřicha III. Plantageneta. Tímto
koťoť anglická aliance místo dosavadního spojení
s Francií. Nabídku na tuto alianci podal bavorský vévoda jménem německého krále Jindřicha.
Ve skutečnosti však jednal bez krále i bez císaře Fridricha. Císař na tuto událost reagoval tak,
že obnovil spojení s Francií, bavorského vévodu zbavil jeho funkcí a později i život a
vyžádal si ruku Anefky Přemyslovny proti nabídce anglického krále. Anefka neměla zájem.
Papež Inoch IX., který byl v té době s císařem v konfliktu, tento sátek také nedoporuoval.
Život českého panovníka se v té době ubíral ke konci a neměl energii zasahovat do sporů
mezi císařem a papežem. Nabídku anglického krále nechal Přemysl Otakar I. padnout úplně a
císař i odpověď vyhýbat. ⁷⁾

Po smrti Přemysla Otakara I. se Anefka stala jednou z nejdelších dam německém
královském dvoře. Bylo jí tehdy okolo 22 let a vynikala krásou tělesnou i duchovní.
Nepochybně oplývala i jemnými mravy a aristokratickým chováním: *š Morální postava kněžny
Anefky zámělna na pražském dvoře magickým světlem. Byla navštívena milostí boží od počátku
svého duchovního života v Trebanicích vtiskl se v její duši obraz velké svatice, jenž
v Doksanech byl prohlouben a okrášlen, a ve Vídni upevnila se její česká zbožnost v odporu
k okolní laxnosti a površivosti. ⁸⁾*

V roce 1233, když bylo Anefce 25 let, požádal císař Fridrich II. znovu o její ruku. Král
Václav naléhal na svou sestru, aby nabídku přijala. Anefka se však zhržila při představě
císaře v nemravný život a požádala papeže, aby sátek zabránil. Anefka se zaslíbila Kristu a
císaři nezbylo nic jiného, než svou nabídku stáhnout. Nakonec poslal Přemyslovi bohaté
dary a mnohé ostatky. ⁹⁾

Anefka přijala jako první ze záalpských žen evangelium Františka z Assisi a pokusila se jej
rozšířit ve své rodné zemi. Tento ideál zasvěcení služby Bohu a bližním v chudobě, pokoje a
jistoty ducha a těla Anefce předala Klára z Assisi. Revoluční na františkánském poselství
bylo, že vzniklo při putování a následování Ježíše v chudobě, lásce a soucitu, a ne v mnišské
cele kláštera a poustevně. Františkovi apoštolové nové evangelium chudoby nejen hlásali, ale
i praktikovali. ¹⁰⁾

⁷⁾ KYBAL, V.: *Svatá Anefka česká, Historický obraz ze 13. století*, s. 66-70.

⁸⁾ Tamtéž, s. 73-74.

⁹⁾ Tamtéž, s. 79.

¹⁰⁾ Tamtéž, s. 21-22.

Stup do klá-tera a situace v eských zemích

Za pomoci svého bratra Václava I. založila Aneřka v Praze klá-ter, do n hořl byly povolány z Tridentu sestry řádu sv. Kláry. Aneřka do klá-tera vstoupila v letech 1233 ó 1234 a stala se jeho p edstavenou. V tomto klá-te e byla pochována jedna z dcer Václava I. a i on sám. Dále zde k odpo inkuspo inuly nap íklad královna Kunhuta Třaufská nebo sama zakladatelka. Aneřin klá-ter se stal nám tem pro budování dal-ích klá-ter jako dvojitých klá-ter klarisek a minorit ve Znojmu, Chebu a Vratislavi. Aneřka se dořila vysokého v ku. P eřila vládu svého otce, bratra i synovce P emysla Otakara II. Byla uctívána jifl za svého řivota. řád k iflovník s ervenou hv zdou se t-íl p ízni krále Václava I. i jeho následník, takže byl t sn spjat s P emyslovci.¹¹⁾

Je z ejmé, ře Aneřin klá-ter byl postaven v krátkém asovém úseku. Klá-ter p ijal jifl 21. 3. 1234 panovník Václav I. pod svou ochranu. Zárove klá-ter zahrnul privilegii, která dosud platila pouze pro vy-ehradský kostel. Na Aneřin díle m l tedy velký zájem i sám král. Roku 1233 bylo do klá-tera uvedeno p t italských řádových sester. 11. listopadu se k nim p ipojilo dal-ích sedm vzne-ených dívek a následn i Aneřka. Tento vstup do klá-tera znamenal v jejím p ípad velkou událost pro eské království i k es anský sv t. Dokladem o vysokém ohlasu jsou etné záznamy v domácích i zahrani ních análech, kronikách a v papeřských listinách. 30. srpna 1234 odeslal papeř řeho IX. Aneřce list, v n mřl chválí její zbořnost. P irovnává zde Aneřku, její kroky i ctnosti k slavné Aneřce římské. Vychvaluje zde i to, ře se Aneřka nenechala svěst sv tskou mocí a slávou. Papeř p ijal klá-ter a -pitál sv. Franti-ka do vlastnictví a ochrany apo-tolského stolce a vysly-el tak prosby krále, biskupa a prařské kapituly. Následujícího dne vydal papeř dva listy. První ustanovil Aneřku abaty-í klá-tera sv. Franti-ka a byl adresován men-ím bratr m. Aneřka sm la rozhodovat o úlevách pro sestry.

Od po átku byl klá-ter plánován jako kompletní stavební útvar, který zahrnoval výstavbu kostela i klá-terních budov. Jádrem tohoto komplexu byl kostel sv. Franti-ka, který oplýval románskými i gotickými prvky.¹²⁾

¹¹⁾ KUTHAN, J.: *P emyslovci, budování eského státu*, s. 421-423.

¹²⁾ SOUKUPOVÁ, H.: *Aneřský klá-ter v Praze*, s. 49-59.

...e ú astnil Anefl in bratr - král Václav, královna Kunhuta
..., Anefl ina sestra Anna, vysoká eská lechta, dvo ané,
vysocí králov-tí ú edníci, rytí i, ni fl-í lechta, m - ané a také mnoho dal-ích lidí, kte í zaplnili
nedostav ný kostel sv. Salvátora. Úderem poledne vstoupila do chrámu Aneflka oble ená jako
nev sta a ozdobená klenoty a královským purpurem. P i jejím uvedení k hlavnímu oltá i ji
následovalo dal-ích sedm lechti en. P ed oltá em poklekla k modlitb a odloffila své
královské roucho. Byla oble ena do edého eholního roucha a pokryta bílým závojem.
Aneflka byla velmi - astná, fle takto oslavila sv j s atek s Kristem. I ostatní lechti ny byly
zasv ceny Bohu. Následovala svatá m-e a hostina v flenském klá-te e.

Po této události poslala Aneflce sv j první list Klára z Assisi, kterým za alo p átelství t chto
dvou výjime ných flen. ¹³⁾

Stejného roku (1253) jako král Václav zem ela i Anefl ina p ítelkyn Klára z Assisi. Smrtí
krále Václava I. skon il p ímý Anefl in vliv na obecné záleflitosti. Na tr n nastoupil Anefl in
synovec P emysl Otakar II. a jeho manfelka Markéta Rakouská ó stejná flena, která si místo
Aneflky vzala n meckého krále Jind icha. Po desetiletém bezd tném manfelství v-ak byla
Markéta zapuzena. ¹⁴⁾

Aneflka se stranila v cele svého klá-tera, zatímco její synovec vládl. echy se m ly stát
trvalou velmocí v ele n mecké í-e. Rudolf Habsburský byl v-ak zvolen za n meckého krále
i p es nesouhlas P emysla Otakara II. jako jednoho z kurfi t . Tato volba znamenala poráflku
pro eského krále. Aneflka se musela stát sv dkem postupného bo ení eské í-e spojeným
N meckem. Dokonce i papefl eho ignoroval protest eského panovníka proti Rudolfov
volb . Celá situace vedla k válce mezi eským a n meckým králem. ¹⁵⁾

K poslednímu boji do-lo 26. srpna 1278. Král P emysl Otakar II. padl na Moravském poli:
*š Aneflka m la vizi z boffí milosti o smrti krále P emysla II. v bitv na Moravském poli a teprve
pozd ji dozv d la se celou pravdu o tomto ne-t stí.õ* ¹⁶⁾

Na Anefl in rod se za alo ítit ne-t stí a utrpení. T flký smutek dopadl i na celý národ. Vlady
se ujal braniborský markrab Ota Dlouhý. Jeho vláda byla plná útisku a plundrování celé
zem . ¹⁷⁾

¹³⁾ KYBAL, V.: *Svatá Aneflka eská, Historický obraz ze 13. století*, s. 94-95.

¹⁴⁾ Tamtéfl, str. 120.

¹⁵⁾ Tamtéfl, s. 151-153.

¹⁶⁾ Tamtéfl, s. 164-165.

¹⁷⁾ Tamtéfl, s. 165-166.

anežka a zázraky

Anežka a smrt byla podle legendy hluboce křesťanská, ale zároveň ovlivněná tragédií jejího rodu a celého národu. Anežka Přemyslovna zemřela uprostřed tohoto nešťastného období ve věku 74 let. Její trest bylo kosti díky dlouhodobému tělesnému umrtvování a dlouhé nemoci, během které se postila jako obvykle přes odpor sester. Když cítila, že se blíží konec jejího života, přijala svátost oltářní a svátost posledního pomazání. Stejně jako svatá Klára zstala i Anežka až do smrti v ranní klariské eholi. Krátce před smrtí se na Anežku oblije objevil úsměv a její tělo zazářilo vnitřním světlem. Mezi Klárou a Anežkou smrtí byl obrovský rozdíl. Klára byla těsně před svým skoncem počta navštívena papežem a kardinálem. Anežka zemřela v kruhu svých věrných sester. Klára toto bylo stěněno a druhého dne ji chtěl papež prohlásit za svatou. Následovalo slavnostní přenesení do kostela San Giorgio v Assisi. Anežka toto zstalo dva týdny nepohřbeno v dřevěné rakvi. Nakonec její pohřben byl obyčejný mnich. Klára byla kanonizována se velkou slávou 26. září 1255, ale Anežka, která oplývala stejnou, snad i hlubší a úžasnější zbožností před stejně vřelostí k církvi, zstala papežskou stolicí ignorována.¹⁸⁾

Anežka česká zemřela 2. března 1282, její ostatky byly uloženy v kapli Blahoslavené Panny Marie v Praze. fiádosti o Anežku svato e ení se objevily ihned po její smrti. Přemyslovna byla ve svém klášte e uctívána jako svatá. Avšak za blahoslavenou byla prohláena po téměř 600 letech, v roce 1874, papežem Piem IX. Na místě Anežky prvního hrobu docházelo k mnoha div m a zázrak m. Podle Legendy z počátku 14. století jich bylo celkem třicet. Později hrozila blízká Vltava záplavami, a tak byly Anežky ostatky přesunuty v menší dřevěné schránce pod hlavní oltář klášterního kostela, kde zstaly uchovány až do roku 1643. Dalšího stěhování se ostatky do kaly na rozkaz císaře Ferdinanda III. a to v nové skřínce do klášterní sakristie. Do roku 1782 však Anežky ostatky zstávaly Na Františku. Stejněho roku byly zrušeny pražské klarisky kvůli josefínskému zavírání klášterů. Strážci jejich ostatků se rozhodli ukřít tento poklad na bezpečnější místo. Úkryt byl natolik spolehlivý, že je problémem jej nalézt i v dnešní době. Je velkým štěstím, že po Anežce zstala e list, která se uchovala v blízkosti Madridu v Escorialu.¹⁹⁾

¹⁸⁾ KYBAL, V.: *Svatá Anežka česká, Historický obraz ze 13. století*, s. 170-175.

¹⁹⁾ N MEC, J.: *Anežka česká, Úcta a proces svato e ení*, s. 6-8.

... , sly-ela Aneflka uji-t ní Beránka boffího, fle nezem e,
... é královské rodiny zem ít. Dále vid la smrt P emysla
Otakara II. na Moravském poli. Svými modlitbami dosáhla ko-e plného rybi ek v období
hladu v echách. Uzdravila bolesti hlavy Alflb ty eholíkové tím, fle jí hlavu zabalila do
svého závoje a pok iflovala ji. Po její smrti se Domka ze Tkvorce uzdravila ze ty t flkých
nemocí. Dosáhla toho tak, fle se p ikryla Anefl iným plá-t m, pod nímfli cítila nebeskou v ní.
Kate ina Eckhardová byla ze své dny uzdravena dotekem ruky umírající Aneflky. ²⁰⁾

2.4 Anefl ino znázorn ní, proces beatifikace a kanonizace

Nejstar-ím a nejvýznamn j-ím Anefl iným flivotopisem je Legenda, na které jsou závislé
v-echny pozd j-í práce o jejím flivot . Autorem tohoto díla by m l být anonymní praflský
franti-kán, který flil ve stejné nebo o n co pozd j-í dob nefl Aneflka eská. Legenda se svými
pozd j-ími opisy a p epracováními pat í k nejd leflit j-ím zdroj m o flivot sv tice. Mezi
d leflité prameny pat í i papefské listy stejn jako ty i listy svaté Kláry. V malí ství je
Aneflka znázor ována jako zakladatelka, divotv rkyn a klariska. P emyslovnu asto malují i
s beránkem nebo s lví kem (erbovním znakem rodu), který zd raz uje její nevinnost a
naprosté zasv cení se Bohu. Zárove tento symbol p ipomíná i ímskou pannu a mu ednici ze
3. století, po které byla Aneflka pojmenována, a která se také znázor uje s beránkem. asto
m fleme na Anefl iných obrazech vid t i lví e ó erbovní znak jejího rodu. V socha ském
um ní je znázor ována v eholním hávu klarisek. ²¹⁾

Mezi duchovní d dictví svaté Aneflky pat í ád k iflovník s ervenou hv zdou a ideál sv.
Franti-ka. ²²⁾

eský národ se snafil o oficiální uznání kultu Aneflky eské. V dob lucemburské ani
v následujícím období husitství a protestantských bou í se v-ak tohoto cíle nedosáhlo.
Zlep-ení nastalo koncem t icetileté války, kdy za ali bollandisté vydávat flivoty svatých. Po
bitv na Bílé Ho e se o Anefl ino zviditeln ní pokou-eli dal-í auto i jako nap íklad Ji í
Plachý, Bohuslav Balbín nebo Jan Franti-ek Beckovský. Publikace k procesu blaho e ní
vyvrcholily v druhé polovin 19. století. ²³⁾

²⁰⁾ KYBAL, V.: *Svatá Aneflka eská, Historický obraz ze 13. století*, s. 179-180.

²¹⁾ N MEC, J.: *Aneflka eská, Úcta a proces svato e ení*, s. 8-17.

²²⁾ Tamtéfl, s. 19.

²³⁾ Tamtéfl, s. 25-26.

o n kolik kn fíí, mezi nimií vynikl Jan Nep. Jen , který
a, ve kterém shrnul svou práci v procesu blaho e ení. ²⁴⁾

O uznání úcty pro Aneflku m la zájem velká ada osobností v pr b hu d jin. Jednou z nich byla manfelfka Jana Lucemburského, královna Alflb ta, která podala oficiální fládost o Anefl ino svato e ení papeíí. V fládosti uvedla, fle se na Anefl inu p ímluvu uzdravil její syn. O pár let pozd ji fládají o Anefl inu kanonizaci Men-í brat i a klarisky z Prahy, kte í ji formulují ve tzv. postula ních listech. Ve druhém listu jsou vyzdvííeny Anefl iny ctnosti, které mohou potvrdit klarisky, které s Aneflkou flily. Za Anefl ino svato e ení se u papeíí Inocence VI. p ímlouval i Karel IV. Vy ízení fládosti v-ak znemofnily okolnosti ohledn návratu papeíí do íma z Avignonu. Dal-í fládost následuje od císa e Leopolda I. v 17. století, který se p ímlouvá vlivem praííských franti-kán . V roce 1872 se tém po celý rok konal v Praze informa ní proces kv li ú ednímu potvrzení úcty Aneflky eské. Sou ástí fládosti o potvrzení uctívání bylo 26 naléhavých prosebných list . ²⁵⁾

Podklady z informa ního procesu poslouíily k vydání výnosu z 28. listopadu 1874, schváleného 3. prosince papeíem, který potvrdil uctívání blahoslavené Aneflky. Tento ú ední akt se nazýval také írovnocenné blaho e eníõ a znamenal velké uspokojení pro eské království. ²⁶⁾

Samotná beatifikace byla p ínosem k moíínému svato e ení. V dob , kdy se oslavovalo 650 let od Anefl ina skonu, vzniklo hnutí za prohlá-ení blahoslavené Aneflky svatou. Roku 1932 se tedy tyto snahy projevíily dlouhými seznamy jmen v ících p vodem z ech i ze Spojených stát , kde flilo mnoho emigrant . Latinské prosebné listy do íma zaslali r zní církevní hodnostá i pod názvem *pro canonizatione Beatae Agnetis de Bohemia*. Tentokrát v-ak tyto snahy znemofnila druhá sv tová válka. Roku 1948 byly p edloíeny nové fládosti ve v ci kanonizace. O dva roky pozd ji se o stejnou v c snaíil i arcibiskup Beran jménem v-ech eských i slovenských biskup . Postup byl tentokrát zpomalen kv li nenalezení Anefl iných ostak , které byly v té dob nezbytnou podmínkou ke svato e ení. V-echny tyto p ekáíky v-ak nezabránilly novým pokus m. Praííský arcibiskup kard. Tomá-ek obnovil fládost 16. února 1983. Po této fládosti m l následovat seznam o Anefl iných ctnostech a jako ú elné bylo shledáno se modlít za n jaký zázrak na Anefl inu p ímluvu. ²⁷⁾

²⁴⁾ N MEC, J.: *Aneflka eská, Úcta a proces svato e ení*, s. 31-32.

²⁵⁾ Tamtéí, s. 35-41.

²⁶⁾ Tamtéí, s. 45.

²⁷⁾ Tamtéí, s. 49-54.

z modliteb vypadala takto:

*... který jsi podivuhodný ve svých
svatých,
vysly–na–i prosbu o svato e ení
na–í blahoslavené Anefky P emyslovny.
Uf! za svého fivota získala pov st sv tice
v evropském k es anstvu.
Kéfl se jí nyní dostane
brzkým svato e ením
celocírkevní úcty,
skrze Krista na–eho Pána.õ²⁸⁾*

Kaple zasv cené Anefky eské vznikaly v období baroka pouze v k iflovnickém ádu. První z nich byla vybudována v kapli sv. Franti–ka Serafínského. V této kapli, která byla ozdobena mramorem, namaloval Ji í Heinsch t i lunety, které nesly nám t fivota svaté Anefky. Na první z nich zakládá –pitál, na druhé p edává –pitál k iflovník m a na t etí p íjímá eholní od v p i svém vstupu do ádu klarisek. Dal–í kaple vzniká u paty Karlova mostu a jedná se o domácí orato . Kvalitní malba, jejífl autor je dosud neznámý, pochází z roku 1700 a Aneflka je na ní znázorn na jako zakladatelka –pitálu v královském od vu. K iflovníci si svoji ochránkyni p ipomínali i na jiných barokních malbách. Nap íklad na obraze, kde svatá Aneflka flehná k iflovnickému sídlu u Karlova mostu.²⁹⁾

Aneflku m fleme spat it i na barokních freskách, kde je zpravidla vyobrazena v eholním rouchu klarisek s korunou na hlav , p ípadn s k íflem, krucifixem a lilií. Na kupoli k iflovnického kostela sv. Hyppolita ji namaloval r. 1766 Franz Anton Maulbertsch. Aneflka zde zbofñ uctívá krucifix a zárove dává almufñu flebrákovi. Na jednom z klenebních polí se Aneflka nachází spole n se sv. Klárou a dal–ími franti–kánskými sv tci v kostele sv. Ducha v Levo i. V kostelech, které nepat ily k iflovník m i franti–kán m se s Aneflkou setkáváme výjime n . Za zmínku stojí malba z konce 30. let 18. století. Jejím autorem je Paul Troger. Sv. Aneflku zde nalezneme se sv. Florianem, sv. Barborou, sv. Apolinií a sv. Janem Nepomuckým. Tato malba se nachází v zámecké kapli v Heiligenkreuz ó Gutenbrunnu. Aneflka p edkládá Janu Nepomuckému krucifix. Netradi n pod eholním rouchem vidíme i královský –at.³⁰⁾

²⁸⁾ N MEC, J.: *Aneflka eská, Úcta a proces svato e ení*, s. 56.

²⁹⁾ TMIED, M., ZÁRUBA, F. (ed.): *Svatá Aneflka eská a velké feny její doby*, s. 261-262.

³⁰⁾ Tamtéfl, s. 266-267.

ochou je ežba na hlavním oltá i kostela Panny Marie
k iflovnických kostelech je postava Aneflky na oltá ích
jako prot j-ek sv. Augustinovi. Z barokního za ízení klá-tera Na Franti-ku se nám zachovala
pískovcová socha nad severní bránou.³¹⁾

V 19. století bylo í ení Anefl ina obrazu spojeno s beatifika ním procesem. Po átek úcty
k ní se v-ak vztahuje ufl k dob t sn po její smrti. Její zobrazení tedy dosp lo jifl v dob
st edov ku a baroka k ur ítemu typu. 19. století ho v mnohém následovalo. Aneflka eská
byla dávno p ed svým svato e ením uctívána jako jedna z patronek eské zem . Nacionální
zabarvení její postavy sílilo v 19. století. Blaho e ení se stalo základem zviditeln ní jejího
kultu ochránkyn eské zem , opatrovnice chudých a také p ímluvkyn bezmocných.
P íprava beatifika ního procesu znamenala roz-í ení Anefl ina zobrazení a í ení jejího kultu
také mimo k iflovnický ád. Její oltá ní obrazy byly v 70. letech 19. století hromadn
objednávány do ady kostel a kaplí v echách. Na oslavu dokon ení beatifika ního procesu
(3. prosince 1874) byl pro oltá Aneflky eské v kostele k iflovník s ervenou hv zdou
objednán nový obraz, jehofl autorem byl Josef Vojt ch Hellich. Na tomto obraze je Aneflka
znázorn na s modelem k iflovnického kostela v jedné ruce a s lilií v druhé. U nohou jí leflí
beránek a z druhé strany ji doprovází and l. V pozadí se nachází skute ná architektura
kostela.³²⁾

Vyvrcholením snah o hledání podoby Aneflky eské se stala p íprava pomníku sv. Václava.
Tohoto úkolu se zhostil Josef Václav Myslbek. Prvním návrhem byl podstavec s reliéfním
pásmem portrét osmi sv tc : Vojt cha, Jana Nepomuckého, Ludmily, Prokopa, Zikmunda,
Norberta, Víta a Aneflky. Myslbek ho o n kolik let pozd ji p epracoval do mořnosti se ty mi
stojícími sv tci. M l na mysli Ludmilu, Prokopa, Vojt cha a Ivana. Aneflka v-ak sv. Ivana
nahradila. Údajn na p ání církve. Toto Anefl ino za azení dokazuje její dobovou oblibu a
církevní podporu. Do 20. století vstoupila Aneflka jako uctívána patronka i jako flena hodna
následování, populární sv tice, která se vyzna ovala spojením nábořenského prvku s ist
lidskými vlastnostmi.³³⁾

³¹⁾ TMIED, M., ZÁRUBA, F. (ed.): *Svatá Aneflka eská a velké fleny její doby*, s. 267-268.

³²⁾ Tamtéřl, s. 337-340.

³³⁾ Tamtéřl, s. 343-345.

.1 Franti-kánství

Postup franti-kánského idealismu m l v Itálii jinou podobu, nejl v echách. V Itálii za íná nad-enou láskou k chudob , která se projevuje v písních a ve velebení její krásy. Samotnému Franti-kovi z Assisi pat ila afl do smrti pouze hrubá kutna a provaz. Bez hmotného majetku byl volný a plný radosti. Na ehovní zp sob flivota ve svém nad-ení nepomý-lel. Normou flivota pro n j a jeho druhy bylo evangelium. N kolik text evangelia se stalo první franti-kánskou eholí. Mezi Franti-kova oblíbená pravidla pat ila slova Matou-e: *šNeopat ujte si zlata ani st íbra ani m di do opask svých, ani mo-ny na cestu ani dvou sukní, ani obuvi ani holi, nebo hoden jest d lník pokrmu svého.õ*³⁴⁾

Franti-kova ehole byla papeřem potvrzena v roce 1223. Úkolem Franti-ka a jeho bratr bylo flít podle svatého evangelia, na které se odvolávala i svatá Klára. P vodní nad-ení Franti-kovo a jeho stoupenec bylo pouhým základem, který kon il církevním ádem. I nemajetnost v-ak pot ebuje n jaký majetek. Franti-k v ád nez stal nemajetný doslovn na rozdíl od Franti-ka s jeho prvními stoupeneci. Od ideje chudoby vedla cesta k privilegované, ádové chudob , která byla vyzdobena papeřskými privilegii. Do na-ich kon in p ichází franti-kánství jifl v této um lé podob : *šAneflka není jifl nad-ena vlastn idealismem Franti-kovým, nýbrřl idealismem prvních minorit , s nimiřl se po prvé stýká.õ*³⁵⁾

Aneflka se v-ak pozd ji snařl vrátit k samotnému Franti-kovi, v emfl jí pomáhá svatá Klára. Aneflka eská touřl zaloflít eské Asissi.³⁶⁾

Franti-kánské hnutí vzniká jako reakce k es anské prostoty a mravní p ísnosti proti úpadku, který se projevoval bohatstvím a p epychem: *šFranti-ek sdruřtje ideály chudoby s hlubokou pokorou, pohrdáním sebou a s nelí enou prostotou dít te opravdu bořlho.õ*³⁷⁾

Schválená ehole v-ak není dílem pouze Franti-kovým. Jedná se o kompromis jeho idej s církevními p edpisy. Co celé organizace zasahuje kardinál Hugolín, jehořl vliv se projeví i v flenské v tvi klarisek.³⁸⁾

³⁴⁾ VYSKO IL, J. K.: *Blahoslavená Aneflka eská, Kulturní obraz sv tice XIII. století*, s. 213-214.

³⁵⁾ Tamtéřl, s. 214-215.

³⁶⁾ Tamtéřl, s. 216.

³⁷⁾ Tamtéřl, s. 12-13.

³⁸⁾ Tamtéřl, s. 15.

ám p i-ly z N mecka okolo let 1224-1225. P edpokládá
dili. První misie kon í pro Franti-kovy bratry nezdarem.

Na severu jsou zprvu p íjímání na královských a knířlecích dvorech. Alřb ta (královská dcera
a lantkrab nka) se stává Franti-kovou stoupenkyní v Uhrách, v echách nalézá
pokra ovatelky v osobách Aneřky P emyslovny a její sestry Anny, Polsko p íjímá
franti-kánskou tradici prost ednictvím královské dcery Salomey, která se ve své domovin
stává první klariskou. V Uhrách se klariskou stala také Markéta, královská dcera, o kterou se
ucházel P emysl Otakar II. U prostého lidu se toto hnutí projevuje ař formou husitství.³⁹⁾

Aneřka eská zalofila jako první, vlivem franti-kánského hnutí, -pitál pro nemocné.
Bratrstvo, které se ze -pitálního p em uje v samostatný ád, se pozd ji nazývá k iflovníci
s ervenou hv zdou. Nové bratrstvo p íjímá eholi sv. Augustina. Majetkov byl -pitál závislý
na klá-te e, jeř z ídila Aneřka pro ád svatého Franti-ka. Pozd ji se Aneřka podle Franti-kova
vzoru opro- uje od v-eho majetku -pitálu a statk k n mu náleřejícím. Třpitální bratrstvo se
tímto Aneř iným skutkem stalo samostatné a nezávislé, jak je uvedeno i v papeřské listin
z roku 1238. Aneřka zakládá i nový velký -pitál s kostelem pro k iflovnícký rád.⁴⁰⁾

Kardinál Hugolín se s minority seznámil v dob , kdy se jednalo o rozsáhlé spole enství
s 5000 leny. Hugolín tedy ovlivnil Franti-ka k sepsání nové verze ehole, protoře p vodní
pravidla se p i tak vysokém po tu len nejevila jako dosta ující. Svatý Franti-ek se
s Hugolínem ó pozd j-ím papeřem ehom IX. ó poprvé setkal v roce 1217 a řádal
Hugolína, aby se stal jeho poradcem. Pro Kláru a její sestry sepsal Franti-ek pravidla nazvaná
Zp sob řivota pro svatou Kláru kolem let 1211 ó 1212. Tento text Klára cituje v 6. kapitole
své ehole. Jednalo se o p vodní pravidla. O n kolik let pozd ji, roku 1219 sepsal Hugolín
Formula vitae. Jednalo se o řivotní pravidla pro klarisky. Klára z Assisi Hugolínovu eholi
respektovala, ale jejím cílem bylo zvlá-tní privilegium zaji- ující řivot v chudob . Hugolín,
tehdy jifl papeř ehom IX. jej v roce 1228 schválil, cofl v-ak Kláru zcela neuspokojilo. Podle
jejího názoru nebyl v hugolínské eholi obsařen základ řivotního u ení, které p ijala od sv.
Franti-ka. Následovala zm na papeř (Celestýn IV., Inocenc IV.), ale Klára nebyla stále
spokojená s u in nými zm namí. Tato skute nost pobídla sv tici k sepsání vlastní ehole. Na
schválení ehole, ekala Klára tém , ař do své smrti. Schválení své ehole se do kala 10.8.
1253, p i emř následující den Klára zem ela. Klára svým řp ním na chudob nahrazovala
Franti-k v prvek putování.⁴¹⁾

³⁹⁾ VYSKO IL, J. K.: *Blahoslavená Aneřka eská, Kulturní obraz sv tice XIII. století*, s. 132-134.

⁴⁰⁾ Tamtéř, s. 156-158.

⁴¹⁾ TřMIED, M., ZÁRUBA, F. (ed.): *Svatá Aneřka eská a velké řeny její doby*, s. 184-186.

klá-ter privilegium chudoby, které získá 15. dubna 1238. ára musely p ijmout hugolínskou eholi, bylo pro n privilegium chudoby velmi d leflité, protože se vztahovalo k podstat franti-kánství: *šPrivilegium chudoby je vlastn výsada flít bez privilegií pouze z almuflen, bez jakéhokoli trvalého hmotného zaji-t ní.*⁴²⁾

3.2 Franti-ek z Assisi

Svatý Franti-ek se narodil r. 1182 v Assisi. Jeho rodi i byli zámožný soukeník Pietro Bernardone a francouzská -lechti na Sora Pica. Traduje se, že Pica porodila Franti-ka (p vodním jménem Jana) ve stáji na sen stejn jako Marie Jeffí-e. Franti-ek ovládal pouze základy tení, psaní a latiny. Mladý Franti-ek nejprve pomáhal svému otci v obchod . Vedl bujarý flivot plný hostin a her, který podporovalo jeho bohatství a je-ítnost. I p es to v-echo se v-ak nedá íci, že by se dopustil n eho uráflivého. Ve svých dvaceti letech byl zajat v bitv mezi Assisí a sousední Perugií a uv zn n po dobu jednoho roku. Po svém návratu dom flil je-t veselej-í flivot, nefl p edtím, ale brzy t fce onemocn l. Jeho váflná, tém smrtelná nemoc, ho p im la k p emítání o svém flivot . Nemohl p ijít na zp sob, jak dát flivotu ten pravý smysl, a tak se vrátil ke svému uflívání. Rozhodl se pro rytí ství. Jeho snem bylo stát se mocným a bohatým knífletem. Z tohoto popudu se zú astnil boj v Apulii jako sluflební k papeže Inocence III. a s vytoufleným cílem pový-ení do stavu rytí ského. Tento Franti-k v sen trval pouze do doby, nefl znovu onemocn l. Ve svých 24 letech byl drobným a -tíhlým mladíkem, na jeho fl podlouhlém obli eji se nacházelo úzké elo, temné o i a rovný nos. Za ínal se cítit osam le a samotu také vyhledával. Franti-ek op t nev d l, co si po ít se svým flivotem. Po jedné z hostin v-ak nastala nenávratná zm na ve Franti-kov flivot . Náhle byl nav-tíven Bohem. Po téhle události ukon il styky se svými dosavadními p áteli.⁴³⁾

⁴²⁾ TMIED, M., ZÁRUBA, F. (ed.): *Svatá Aneflka eská a velké fleny její doby*, s. 193.

⁴³⁾ KYBAL, V.: *Svatý Franti-ek z Assisi*, s. 1-7.

lo postupn . Podle samotného sv tce nastalo v dob , kdy . Sv j vzor na-el v Jeffí-i Kristu. Franti-ek z Assisi stále hledal povznesení. Jednoho dne se modlil v kostelíku sv. Damiána, p ed k íflem, na kterém byl vyobrazen Kristus. Zdálo se mu, že Jeffí-promluvil. ekl Franti-kovi, a opraví kostel. Zářítek, který de Franti-ek z Assisi profil, jej vedl k duchovnímu spojení s Kristem. Franti-ek se rozhodl kostelík opravit, a tak prodal na trhu drahé látky i kon . Kn z se v-ak bál peníze p ijmout kv li Franti-kovu lakomému otci. Ubytoval v-ak sv tce ve svém kostelíku. Franti-k v otec se brzy za al shán t po svých pen zích a synovi. Odebral se ke sv. Damiánu, kde získal zp t své peníze, cofl ho uspokojilo. V il, že se jeho syn asem vrátí. Marn . Franti-ek se kv li otci schoval v jám , kde pobýval celý m síc a prosil Boha o vysvobození od pronásledování a sílu v jeho p esv d ení. Zakrátko se Franti-ek objevil v Assisi: *š...bledý, vychrtlý a v rozedraných -atech, m li ho lidé za hotového blázna; i k i eli na a házeli po n m kamení a bláto;...ō*⁴⁴⁾

Franti-ek v-ak nic nevnímál a -el dál. Jeho otec v-e zaslechl a odtáhnul svého syna do domu, kde ho uv znil v komo e, p i emfl se marn n kolik dní snaffil odradit Franti-ka od jeho úmysl . Franti-kova matka s v zn ním nesouhlasila a p i vhodn p íleřitosti pomohla synovi k út ku. Sv tcovy kroky mí ily zp t ke kostelíku sv. Damiána. Franti-k v otec si st floval u biskupa a cht l od svého syna vrátit peníze. Biskup Franti-kovi domlouval. Sv tec p ed v-emi vyjevil, že si umínil slouřit Bohu a ten se také stává jeho Otcem. Pietro Bernardone získal zp t své peníze i Franti-k v od v, který sv tec neváhal vysvléct. V p ihlířejících vyvolalo otcovo chování soucit ke zbořnému Franti-kovi. Biskup zahalil Franti-ka z Assisi do plá-t . Tato událost se stala v roce 1207.⁴⁵⁾

Franti-kovou zálibou bylo opravování a zdobení starých chrám . Po oprav kostelíka sv. Damiána se zhostil opravy dal-ích bořích stánk ó sv. Petra v Assisi, P. Marie v Porciunkule a P. Marie v Assisi. Franti-ek p i m-ích horliv naslouchal slov m evangelia, protože Písmo nikdy p edtím ne etl. Kdyfl se p i jedné z bohoslufleb doslechl, jak Kristus vybídł své sluflebníky k misijní innosti bez ve-kerých prost edk , ihned se zbavil v-eho, co m l na sob a u sebe, oblékl hrubé sukno s provazem místo opasku a vydal se na cestu kázání. Ve Franti-kov pojetí m lo kázání specifickou podobu: *š...chodil voln mezi lid a napomínal jej prostými slovy, aby milovali a báli se Boha a káli se ze svých h ích .ō*⁴⁶⁾

⁴⁴⁾ KYBAL, V.: *Svatý Franti-ek z Assisi*, s. 9-14.

⁴⁵⁾ Tamtéřl, s. 14-17.

⁴⁶⁾ Tamtéřl, s. 20-22.

lid neskute ný vliv. Uchvacoval je svou spontánností, alezl Franti-ek z Assisi své u edníky. Prvním z nich byl Bernard z Quintavalle. Následovali Petr a Jiljí. Shromafli ovali se u Porciunkule, kde filii v malém domku, který si sami postavili. Každý ze ty bratr se pravideln vydával na cestu zv stování. V t-inou doprovázel Franti-ka Jiljí. Za krátký as se k nim p ipojili další následovníci ó Sobotník, erník a Jan. Tato skupinka se sama nazývala *kající mufl z m sta Assisi*, filii pouze z almufen, p i emfl v-e nezbytné rozdali. P íbuzní kajících mufl v-ak nebyli spokojeni s flivotem, jaký si jejich blízcí vybrali, a tak musel Franti-ek p ed biskupem hájit flivot v naprosté chudob . Jednoho dne rozeslal Franti-ek své spole níky do sv ta. Brat i se po dvojicích roze-li na v-echny strany. S p íbývajícím po tem len , p íbývala i starost o jejich obflivu. Franti-ek se zdráhal vlastnit n jaký majetek, a tak se stalo e-ením, aby n kte í z bratr pracovali.

Biskup z Assisi nesouhlasil s ideou naprosté chudoby a s evangelickým kázáním pokání, z ehofl plynulo, fle nové spole enství muselo upravit sv j vztah k církvi. Z tohoto d vodou ode-el Franti-ek se svými bratry do íma, kde cht l získat povolení k další innosti. Kardinál sabinský chválil Franti-kovo bratrstvo s doporu ením, aby vstoupily do n kterého z tehdej-ích ád . Franti-ek z Assisi byl v-ak ve svém programu neoblomný, a tak byl p edveden p ed papefle Inocence III., který se zpo átku choval odmítav , ale nakonec Franti-kovu eholi ústn schválil, cofl v roce 1210 vedlo ke vzniku franti-kánského bratrstva.⁴⁷⁾

Franti-kova popularita v umbrickém kraji stoupala, cofl vedlo k tomu, fle lidé z r zných vrstev toufli flít podle u ení kajcník z Assisi. Spole enství se rozr stalo a Franti-ek ho pojmenoval *ád men-ích brat í* z toho d vodou, fle jeho lenové mají být pod ízení ostatním lidem. V latin zní název *Ordo Fratrum Minorum*, a proto se nazývají také minorité.⁴⁸⁾

⁴⁷⁾ KYBAL, V.: *Svatý Franti-ek z Assisi*, s. 23-29.

⁴⁸⁾ Tamtéfl, s. 33.

ého ádu první řenu ó pozd j-í svatou Kláru. Klára
o rodu v Assisi. Franti-ka vyhledala ve svých 18 letech.
Byla nad-ena svatostí Franti-kova řivota a rozhodla se jej následovat. Rodi e jifl pro ni m li
vybraného řlenicha, a tak Klára uprchla z domu do Porciunkule za Franti-kem. Franti-ek
vykonal p ijímací ob ad tím, ře Klá e ust ihl vlasy a nechal ji obléct v ádové roucho.
Následovalo slofení t í ádových slib , p i emfl Klára dodala, ře bude Franti-ek jejím
p edstaveným. Kláru brzy následovala i její mlad-í sestra Aneřka, cofl vzbudilo hn v rodi .
Otec a řtrýc se snaffili z klá-tera odvléct alespo Aneřku, ale marn . Pozd ji se do klá-tera
uchýlila i dal-í Klá ina sestra Beatrice a po manřelov řmrti i jejich matka. Franti-ek za řdil
pro nov vznikající spole enství řlen domov v kostelíku sv. Damiána v Assisi. Následn jim
ulořil řvivotní ád a slíbil jim trvalou podporu. Sestry se na rozdíl od bratr nemohly řvivit
řlebráním ani jinou prací mimo klá-ter, takře je brat i hmotn zaopat ovali. Podpora se
projevovala i duchovní formou. Do roku 1215 vedl Franti-ek ob v tve svého spole enství.
Následn p emluvil Kláru, aby se stala p edstavenou řlenské v tve ádu.⁴⁹⁾

Pro Franti-ka bylo vyvrcholením p ijetí stigmat 14. zá í 1224 na ho e La Verna.⁵⁰⁾

Na svou pou se vydal, protoře cítil, ře se blíří jeho konec. Na cestu s sebou vzal jen
nejv rn j-í druhy. Putování horskou krajinou bylo velmi náro né, a tak si brat i vyp j ili
oslíka pro znaveného Franti-ka. Dnem Nanebevstoupení za al Franti-ek se svým
ty icetidenním p stem, kterým jeho t lo stále více sláblo. Franti-kovo t lo se stalo
bezládným a za al mít vid ní. Nejprve spat il and la s houslemi, který se mu zjev il znovu,
aby mu vyjev il, ře se má p ipravit na to, co s ním B h chce u init. Druhého dne ráno (14.
zá í) m l Franti-ek vizi, jak k n mu p ilétá serafín se t emi páry ohnivých k ídel, ve kterém
z el obraz uk iflovaného řlov ka: *ř Vise potom zmizela, zanechav-i v srdci viditelov nesmírný
řkár lásky boří a na t le zázra ný obraz a stopu utrpení Kristova.ř*⁵¹⁾

Ze stigmat m l Franti-ek obrovskou radost, ale p sobily mu nesnesitelnou bolest, p i emfl se
jifl nemohl nikdy postavit.⁵²⁾

⁴⁹⁾ KYBAL, V.: *Svatý Franti-ek z Assisi*, s. 52-56.

⁵⁰⁾ Tamtéřl, s. 183.

⁵¹⁾ Tamtéřl, s. 190-198.

⁵²⁾ Tamtéřl, s. 199.

terou se zpoátku zdráhal lé it. Bratr Eliáš– ho v–ak které v–ak nepomáhaly. Svtec odjel do Rieti za odborníkem, kterým byl biskup Hugo. Tohoto muře si František zvolil za otce bratrstva, protože stejn jako Mení brat i ctil chudobu a prostotu. Tento biskup se stal později papeřem. Františkova nemoc v–ak byla v p íli–pokročilém stádiu, takže se jí nedala vylé it. Svtec cht l své vy erpané t lo dovést k poslušnosti, což mu nemoc nedovolovala. P l roku před smrtí František t řce onemocněl v celém t le. O čekával smrt, a proto touřil po návratu do Assisi. Celým jeho t lem, kostmi potařenými k ří, zmítala bolest. Svtec v d l, ře se jeho konec blíří, a proto k sob zavolal bratry, aby jim dal poslehnání. Na jeho pání ho následně přenesli do kostelíku Panny Marie v Porciunkule.

Do Assisi proudily zástupy lidí a velebily Boha. Mení brat i pocí ovali hluboký zármutek nad ztrátou Františkovou. Zármutek se v–ak změnil, když spatřili, ře jeho t lo zá í a je na n m patrná odm na zmrtvýchvstání: *řA protože t lo vyza ovalo podivuhodnou krásu a bylo oslniv bílé, podivuhodně jí zá ily na rukou i nohou nejen řizvy, ale i h eby, z masa utvo ené v ěrni jakoby řeleza a v jeho pravém boku ěrve řány.ř*⁵³⁾

Mrtvé t lo odnesli brat i do m sta a lidé slavnostně doprovázeli tento pr vod. Posléze dořli ke kostelu San Damiano, kde pobývaly Chudé paní. Klára s ostatními sestrami se p ířla podívat na svého Otce. Jeho ztrátu nesly v–echny velmi bolestně : *řJak velký byl zármutek p i dořímavém a soucit vzbuzujícím ná ku dcer! Bolest jednoho byla společnou bolestí v–ech, takže nikdo nemohl zadržet slzy, když and lé míru ho ě plakali.ř*⁵⁴⁾

3.3 Spisy svatého Františka a svaté Kláry

František ovládal jen základy latiny, a tak své myřlenky sd loval bratr m, kteří latinu zvládali. Tímto způsobem vznikla v t ěina Františkových spis .⁵⁵⁾

Jeden z dořovaných text ů má název *Zp sob řívota pro svatou Kláru a její sestry: řProtože z Bořřího vnuknutí jste se staly dcerami a sluřebnicemi nejvyšřího a svrchovaného Krále, nebeského Otce, a zaslíbily jste se Duchu svatému tím, ře jste si zvolily řívot podle dokonalosti svatého Evangelia: chci a slibuji za sebe i za své bratry, ře o vás vřdy budu horliv ěpeovat a zvlá–ř se starat, tak jako o n .ř*⁵⁶⁾

⁵³⁾ TOMÁřMZ CELANA: *První řívot a podivuhodné řiny svatého Františka z Assisi IN Františkánské prameny I.*, s. 154-156.

⁵⁴⁾ Tamtéř, s. 154-160.

⁵⁵⁾ *Františkánské prameny I, Spisy sv. Františka a sv. Kláry*, s. 16.

⁵⁶⁾ Tamtéř, s. 23.

bratra Slunce nazývaná též *Chvalozp* v stvoření, kde
ním spojené.⁵⁷⁾

Klářina spisovatelská činnost nebyla zdaleka tak rozsáhlá. Po Kláře se dochovalo pouze pět listů, ehole, závěry a poflehnání.⁵⁸⁾

Klářina ehole se skládá z dvanácti kapitol a epilogu. Popisuje zde život sobřívota chudých sester, jejich poslušnost vůči Františkovi, Kláře a jejich nástupcem, přijímání do řádu, modlitby, posty, zpovědi, volbu a úřad abatyše a mnoho dalšího. V 6. kapitole své ehole nazvané *O příslibech blaženého Františka a o tom, že nemají nic vlastnit* cituje Klára Františka.⁵⁹⁾

3.4 Jáchym z Fiore

Předpokládaný rok Jáchymova narození je 1135. Narodil se v Celicu v Kalábrii u notáře Maurovi a Gemm. Jáchymův otec umožnil svému synovi kariéru v kanceláři krále Viléma I. Ovšem údajem z mládí Jáchyma de Fiore je událost, kdy opustil lukrativní zaměstnání a začal žít poustevnickým životem. Po svém rozhodnutí se mladý muž odebral do Jeruzaléma. Na hořivém Táboru u Jáchymůvých, které mu umožnilo porozumět Písmu. Po návratu z Jeruzaléma žil poustevnickým životem nejprve v okolí Etny a poté pobýval v jeskyni v rodné Kalábrii. Poté pobýval v nedalekém opatství Sambucina. Při svém novém životě soubřívota začal kázat zejména v oblasti Rende, kde mu získal oprávnění od biskupa Michela de Martorano. Následovalo Jáchymovo vysvěcení na kněze. V roce 1171 byl přijat v klášteře Svaté Marie z Corazza a o deset let později jmenován opatem. Roku 1178 se vydal hájit pozemky kláštera k Vilému II. do Palerma. Jednalo se mu o připojení opatství k cisterciáckému Sambucinu, která však odmítla. I jednání ohledně připojení do cisterciáckého řádu v Casamari nedopadlo dobře. Jáchymův čas v Casamari nějakou dobu pobýval a vyřídil tamní knihovnu ke studiu a psaní. Během svého pobytu v Casamari měl Jáchym další dvě vidění, která představovala boj v mysli o smyslu Písma a Trojice. Osvícení se dostavilo v podobě pochopení. Tato vidění byla Jáchymovi z Fiore inspirací k sepsání díla *Soulad Starého a Nového zákona, Výklad knihy Zjevení a Psalterium o deseti strunách*.⁶⁰⁾

⁵⁷⁾ *Františkánské prameny I, Spisy sv. Františka a sv. Kláry*, s. 144-145.

⁵⁸⁾ Tamtéž, s. 160.

⁵⁹⁾ Tamtéž, s. 183-195.

⁶⁰⁾ TRONCARELLI, F.: *Jáchym z Fiore*, s. 10-14.

ve Verole setkal s papeřem Luciem III., který Jáchyma povolal pro Jáchyma rokem návratu do Corazza. O rok později se odebral do Verony, vzdát hold novému papeři Urbanu III., který Jáchyma taktéř povzbudil v jeho práci. Jáchym touřil řít po vzoru svatého Benedikta, a tak se rozhodl opustit klášter. Nedokázal sloužit svou intelektuální činnost i psaní svých děl s praktickou činností opata. Jáchym v odchod vzbudil nevoli cisterciáků. Jáchym z Fiore nepatřil k lidem, kteří by podnocovali k násilí (křířové výpravy). Jeho spor s cisterciáky byl vyřešen až díky zásahu papeře Klementa III. v roce 1188. Jáchym byl zproštěn funkce opata a opět povzbuzen papeřem ve své teologické práci.

K Jáchymovi se v místě, které nazval Olejová skála přidalo několik uedníků. Jáchym z Fiore se rozhodl vybudovat klášter, ale neměl dostatek prostědek. Finanční injekci získal od krále Tancrediho, který se zmocnil trůnu bez ohledu na nástupnická práva Jindřicha VI. Tancredi douřal, ře si tímto skutkem zajistí Jáchymovu podporu. Jáchym v klášter se začal stavět roku 1189 ve Fiore Vecchio a byl zasvěcen svatému Janu Evangelistovi.

Jáchymovi souasně v Římu, ře má tento muř dar jasnosti a zná datum příchodu Antikrista. Sám Jáchym však uříval i pře odpovědí pouze holý rozum. Po smrti Jáchymova zastánce papeře Klementa III. byl Jáchym z Fiore prohlášen cisterciáky za uprchlíka, který se měl vrátit zpět do vedení kláštera v Corazzu. Jáchym zůstal u Svatého Jana, což způsobil opětovný konflikt s cisterciáky, který byl znovu zarařen novým papeřem Řehořem Celestýnem III. Nový papeř schválil pravidla fiorenského řádu, a rovněž ustanovil Jáchymovo postavení k cisterciákům. Kvůli dobrým vztahům s následujícím papeřem Inocencem III. si Jáchym mohl dovolit postavit kostel v sousedství opatství Fiore. Jáchymovým posledním dílem byla *Závěť*. Na sklonku řivota získal od arcibiskupa z Cosenzy kostelík v Sile, který přeřel na poustevnu s názvem Svatý Martin z Giove, kde 30. března 1202 Jáchym zemřel. Jáchymovy ostatky byly přeneseny do kostela Svatého Jana ve Fiore.⁶¹⁾

Jáchymismus se začal postupně rozšiřovat, přičemř jeho pokračovatelé v Římu, ře již probíhá doba změn. Mezi františkány se rozvířely Jáchymovy ideje zdrazující důležitost dokonalých a obnovu lidí: *ř Františkány, kteří kritizovali uvolněnost mravů církevních osob, nacházeli mocného spojence v Jáchymovi...ř*⁶²⁾

⁶¹⁾ TRONCARELLI, F.: *Jáchym z Fiore*, s. 15-23.

⁶²⁾ Tamtéř, s. 35.

3.5 Klára z Assisi

Narodila se v roce 1193 v Assisi. Její rodiče Hortulana a Favarone pocházeli ze –lechtického rodu Offreducci. Klára zbožnost se projevovala již od útlého mládí. Někdy odmítla nabídku k sňatku od Ramieria de Bernarda. Klára uprchla 12. března 1212 z otcova domu za Františkem z Assisi, který ji přijal do svého řádu. Po svém přijetí pobývala Klára v klášteřích Sao Pablo a Sant´Angelo in Panzo nedaleko Assisi. Ve druhém ze jmenovaných klášteřů se ke Kláře připojila její sestra Kateřina, které dala Klára svěcené jméno Anežka, což byl po té době řád chudých paní. Vlivem okolností však byla Klára nucena přijmout svěcení sv. Benedikta. Pro Františka z Assisi byla Klára přítelkyní, rádčinkou i učitelkou. K zachování Františkova ideálu musela Klára vynaložit značné úsilí, zejména po svatcově smrti. Od roku 1224 byla Klára kvůli nemoci upoutána na lůžko, ale i přesto se snažila pokračovat v práci. Roku 1247 vyhlásil papež novou svěcenou pro chudé paní, za jejíž základ určil svěcení svatého Františka, ale bez privilegia chudoby, což bylo pro Kláru neuspokojivé. Sepsala tedy svěcení vlastní, která byla schválena den před Klárinou smrtí. Klára umírá 11. srpna 1253. Jedná se o první ženu, která sepsala svěcení pro ženský řád. Přesně byla pohřbena v kostelíku sv. Jiří stejně jako František. Následně byly její ostatky přeneseny do nové baziliky sv. Františka, která byla o pět let později vestavěna do nové baziliky svatých Kláry.⁶³⁾

3.6 LISTY I LISTY SVATÉ KLÁRY

Listy pocházejí pravděpodobně z let 1234, 1235-1236, 1238 a 1253. I přesto, že je mezi sebou dle jisté doby, která je patrná zejména mezi třetím a čtvrtým listem, obsahují souvislou linii asketické kontempace. Je zde zobrazena Klára motivace, její vnitřní svět jako odraz světa svatého Františka.⁶⁴⁾

V první listě, který Klára zaslala Anežce, se zmíní o tom, že se doslechla o Anežce v svatém životě. Vychvaluje zde Anežčino rozhodnutí odmítnout císaře, a tím i světskou slávu a důstojnost a přijetí přesvaté chudoby, stejně podle jejích slov souvisí i vznešený snoubenec Ježíš-Kristus.⁶⁵⁾

⁶³⁾ *Františkánské prameny I, Spisy sv. Františka a sv. Kláry*, s. 162-163.

⁶⁴⁾ ZAVALLONI, R.: *Osobnost Kláry z Assisi, Psychologická studie*, s. 47.

⁶⁵⁾ N. MEC, J.: *Anežka česká, Úcta a proces svatořeční*, s. 127.

rozhodnutí: *š Protož, p edrahá sestro, ba spí-e paní, úcty
a i matka i sestra Pána mého Ježí-e Krista, p ejasn
ozdobená praporem neporu-itelného panenství a p esvaté chudoby, posiln te se ve svaté
služb , zapo até touhou planoucí po svatém Uk iflovaném,...õ*⁶⁶⁾

Klára vychvaluje v prvním list chudobu a vyzdvihuje správné rozhodnutí opustit do asné
pozemské v ci vým nou za v ci v né ó nebeské. List ukon uje prosbou, aby Aneflka
zahrnula ji i její sestry do svých modliteb.⁶⁷⁾

Druhý Klá in list varuje Aneflku, aby nesouhlasila s ni ím, co by ji mohlo odvrátit od jejího
p edsevzetí a jako rádce jí doporu uje bratra Eliá-e. Vyzývá zde Aneflku k rozjímání a
následování Krista.⁶⁸⁾

Klára ve svém třetím list vyjad uje radost nad Anefl iným postupem a nabádá ji ke stejné
radosti: *š Vlofl mysl v zrcadlo v nosti, vlofl du-i svou ve sv tlo slávy, vlofl srdce své v podobu
Božské podstaty a p em sebe samu celou pat ením v obraz jeho Božství,...*⁶⁹⁾

V následující ásti Aneflce odpovídá na její dotaz ohledn post , ale zároveň ji nabádá, aby to
s post ním nep ehán la.⁷⁰⁾

čtvrtý Klá in list za íná omluvou, fle nepsala tak ásto, jak by cht la. Tématem je zde
zrcadlo, jifl díve nazna ené, které ukazuje pokoru, chudobu a lásku. Nabádá zde Aneflku ke
kafldodennímu pohledu do n j ó Aneflka má pokoru, chudobu a lásku p edstavovat. V záv ru
se Klára rozepisuje o své lásce k Aneflce: *š...-astnou památku na tebe vepsala jsem
nesmazateln v desky svého srdce,...õ*⁷¹⁾

Vztah mezi Aneflkou a Klárou byl velmi hluboký, i p esto, fle se sv tice nikdy osobn
nesetkaly. V dne-ní dob p evládá názor, fle korespondence mezi t mito fienami byla mnohem
rozsáhlej-í.⁷²⁾

Mezi prvním a čtvrtým listem je mořné upozorovat rostoucí náklonnost Kláry k Aneflce.
Klára nezapomínala na Anefl in královský p vod, ale P emyslovny si vářila spí-e pro její
rozhodnutí oddat se Bohu. Autenti nost Klá iných list , které jsou nejvzne-en j-ími projevy
její spirituality je v-eobecn p íjímána.⁷³⁾

⁶⁶⁾ N MEC, J.: *Aneflka eská, Úcta a proces svato e ení*, s. 128.

⁶⁷⁾ Tamtéř, s. 128-130.

⁶⁸⁾ Tamtéř, s. 131-132.

⁶⁹⁾ Tamtéř, s. 134-135.

⁷⁰⁾ Tamtéř, s. 136-137.

⁷¹⁾ Tamtéř, s. 138-140.

⁷²⁾ MIED, M., ZÁRUBA, F. (ed.): *Svatá Aneflka eská a velké feny její doby*, s. 184.

⁷³⁾ ZAVALLONI, R.: *Osobnos Kláry z Assisi, Psychologická -tudia*, s. 58-59.

1.1 Anna Slezká

Narodila se roku 1204. Jednalo se o starší sestru Anefky Přemyslovny a manželku slezského knížete Jindřicha II. Pobožného. Anna si zvolila odpírávý život a charitu spojenou se zakladatelskou činností. Jejími vzory byly mimo jiné Hedvika Slezká, Alfrida Durynská a Anefka Přemyslovna. Kvůli saské politice svého otce Přemysla Otakara I. byla Anna provdána v letech 1217/1218 za slezského knížete Jindřicha II. Svazek poskytl k dobrým vztahům mezi dynastiemi Přemyslovců a Piastovců. Ve 20. a 30. letech 13. století byla Anna zaměstnávána zejména mateřskými povinnostmi. Svému choti porodila dvanáct dětí, na jejichž výchovu se podílela i se svou tchýní Hedvikou Slezkou.

Převratným okamžikem se pro Annu stala smrt jejího manžela Jindřicha v bitvě u Lehnice roku 1241. Skon Annina muž jí umožnil nakládat s rozsáhlým majetkem, který jí ještě s podporou synů umožnil uskutečnit rozsáhlou zakladatelskou činnost.

První z klášterů, který Anna nechala postavit ještě se svým manželem, byl klášter minoritů ve Vratislavi. Další z Anniných činností bylo založení kláštera benediktinů v Krzeszów ve spolupráci se synem Boleslavem. Roku 1242 Anna darovala les opatovickým benediktinům, kterým měl být vyufit k výstavbě nového kláštera.

Annina pozornost byla od 40. let věnována nově založenému řádu, který do Slezska přivedla. Jednalo se o křižovníky s červenou hvězdou. Kněžna jim darovala pozemky v blízkosti kláštera minoritů spolu s kostelem sv. Matěje. Ve Vratislavi také vznikla nemocniční budova, jejíž zakladací listina pochází z 26. února 1253. Anna je zde uvedena jako jeden ze zakladatelů spolu s Jindřichem III. a Vladislavem. Anna nemocniční podporovala finančně i vlastní péčí o nemocné.

Hlavním Anniným projektem se stalo založení kláštera klarisek ve Vratislavi, který budovala od roku 1256 za podpory svých příbuzných. Kaple vratislavského kláštera se od 60. let stala pohřebištěm Piastovců z Vratislavi. I přes to, že Anna nesložitě splnila své sliby, strávila v tomto klášteře poslední léta svého života. Anna Slezká zemřela 23. března 1265 a byla pohřbená ve vratislavském klášteře klarisek.⁷⁴⁾

Největší vliv měla na Annino dílo její mladší sestra Anefka, se kterou byla Anna v neustálém kontaktu: *ŠAnefka našla ve své starší sestře svého spojence, díky kterému se mohlo její dílo šířit i za hranicemi země.*⁷⁵⁾

⁷⁴⁾ TOMEŠ, M., ZÁRUBA, F. (ed.): *Svatá Anefka slezká a velké ženy její doby*, s. 209-213.

⁷⁵⁾ Tamtéž, s. 214-215.

uctívány a považované za svätice, p i emfl zde nalezly
Ann vznikly po jejich smrti písemnosti, které m ly
sloužit k jejich svato e ení. Na rozdíl od Anny v-ak Anefl ina svatá pov st p etrvala, afl do
roku 1989, kdy byla Aneflka svato e ena. ⁷⁶⁾

5.1 život v klá-ter e

Ohledn každodenního života v klá-ter e nám podávají zprávu eholní p edpisy (tzv. hugolínská ehole), stanovy papefe Inocence IV. i ehole svaté Kláry. O poslední zmi ovanou eholi pořídal i Anefl in klá-ter. Klá ina ehole je mnohem v cn j-í nefl ta hugolínská: *š Zakazuje p ijímat star-í, nemocné nebo mdlého rozumu, pon vadfl jsou nevhodné k tvrdému eholnímu životu, asto naru-ují po ádek v klá-ter e a tak rozru-ují eholní život.* ⁷⁷⁾

Tato ehole v-ak byla mnohem d sledn j-í: *š Kandidátka m la být abaty-í pe liv p ezkou-ena ze znalostí víry, a zvlá- jak smý-lí o svátostech.* ⁷⁸⁾

Pokud byla kandidátka vdaná, po ítalo se s tím, fe její manžel vstoupil do n jakého ádu nebo sloflil slib istoty. V p ípad , fe se nevyskytují fládné komplikace, vysv tlí se kandidátce nápl její budoucí práce. Jako první krok má v-echo prodat a obdržené peníze rozdat pot ebným. V p ípad absence majetku posta í její dobrá v le. Samotná Aneflka byla do klá-tera p ijata podle hugolínských pravidel, která p ikazovala dosp lým dívkám bezodkladné odlofení sv tského -atu vým nou za -at eholní. Sliby se skládaly n kolik dní. Aneflka sloflila sliby ihned a zakrátko byla papefem eho em IX. jmenována p edstavenou klá-tera. V roce 1247 se papefl Inocence IV. zasadil o upravená pravidla. Kandidátky musely splnit noviciát, který trval jeden rok. Afl po uplynutí této doby sm ly sloflit své sliby, cofl platilo i pro p ijetí eholního roucha. Toto pravidlo se shoduje i s eholí sv. Kláry.

Sou ástí vstupu do klá-tera bylo ust ifení vlas . V tom se jednotlivé ády nelí-ily. Tento akt m l znázor ovat pohrnutí sv tem. V kapli chrámu sv. Kláry z Assisi se ty její dodnes vystavují. Tento ob ad podstoupila i Aneflka. Hugolínská pravidla p ikazovala krátký st ih ó dohola pouze kv li nemoci. Tato pravidla se zmi ovala i o od vu. Dv tuniky, plá- , flín ná a vln ná ko-íle a jakýsi vln ný pytel ó takto vypadala garderoba ádových sester. ⁷⁹⁾

⁷⁶⁾ TMIED, M., ZÁRUBA, F. (ed.): *Svatá Aneflka eská a velké fleny její doby*, s. 215.

⁷⁷⁾ POLC, J.: *Sv tice Aneflka P emyslovna*, s. 70.

⁷⁸⁾ Tamtéfl, s. 71.

⁷⁹⁾ Tamtéfl, s. 71-73.

ch flíní. Na-e chladn j-í prost edí v-ak donutilo abaty-i
Od papefe eho e IX. dostala povolení ohledn kofe-in
a vhodné obuvi. Pozd ji se papefl Inocence IV. podrobn vyjad uje k od vu sester. Hábit má
být u-itý z laciné látky a okolo pasu uvázán provaz podle tradice minorit . Zmi uje se i o
dvou závojích. Spodní, který m l být bílý, pokrýval elo, líce a krk. P es n j m l být je-t
dal-í erný závoj ó dostate n dlouhý a -íroký, aby sahal k lopatkám. Novicky nosily pouze
bílý závoj. Stejně p edpisy se zmi ují i o tom, jak mají sestry spát. V-echny v jedné místnosti
na d ev ných deskách. Tyto desky pokrývalo ln né sukno, pod nímf l byla trocha slámy,
kterou byl napln n i pol-tá . P íkrývky byly vln né. Z l flka abaty-e m lo být vid t na celou
lofnici.

Hugolínská na ízení p edepisovala kaflodenní p st, který nemusely dodrřovat jen staré a
nemocné eholnice. O Aneflce se traduje, fl e vinou dlouholetého a p ísného p stu ztratila svou
t lesnou krásu a její t lo bylo jen kost a k fle. I sama Klára a papefl ji napomínali pro její
p íli-nou p ísnost k sob samé, která ji velmi oslabovala.

Mimo modliteb trávily sestry zbytek dne prací, která slouřila ke spole nému uřitku. V-e, co
vyrobily, odevzdaly abaty-i a ta rozhodla, jak s tím naloflit. D leřitou sou ástí jejich řivota
bylo ticho. Sm ly hovo it jen o zp sobu práce a svých povinnostech ó pouze se svolením
abaty-e. Výjimku tvo ily místnosti ur ené pro nemocné, kde sm ly sv j hlas pouřívát jako
út chu. Zpov se konala kafldí m síc a eucharistii p íjímaly sedmkrát do roka.⁸⁰⁾

Aneflka byla úto i-t m pro ty, kte í pot ebovali její pomoc: *ř Jestliffe chválily Anefl iny
ctnosti papeřové a jiní, kte í o nich pouze sly-eli, tím více ji ctili ti, kte í jí byli na blízku.
Anefl ina láska ke v-em pot ebným se neomezovala jen na úzký okruh sester řijících
v klá-te e, -í ila se i mimo jeho zdi.*⁸¹⁾

⁸⁰⁾ POLC, J.: *Sv tice Aneřka P emyslovna*, s. 73-79.

⁸¹⁾ Tamtéř, s. 90.

6.1 Záv r

jiřil od narození díky p řslu-nosti ke královskému rodu. Vlivem jejího rozhodnutí v-ak nabyla její výjime nost duchovn j-ích rozm r . Pro dne-ního lov ka se zdá být tém nepochopitelné její odmítnutí císa e a následný vstup do klá-tera. Toto její rozhodnutí v-ak vzbudilo v-eobecný obdiv jiřil ve st edov ku. Práce je zam ěna na Aneřl in řivovní p řb h. Pojednává o jejím mládí, zakladatelské ěinnosti a vstupu do klá-tera, smrti a zázracích, které se vztahují k její osob . Je zde v nována pozornost dlouhému procesu beatifikace a pozd j-í kanonizace. Nejsou zde opomenuta dřla, která dosafení ůcty k ní p edcházela: Aneřl ino znázorn ění v literatu e, socha ství i malí ství. Pro hlub-í pochopení Aneřl iných duchovních ideál nesmí chyb t osobnosti Kláry a Franti-ka z Asissi a franti-kánská tradice obecn , která ěrpá i z idej Jáchyma z Fiore. Zajímavou ukázkou korespondence pozd j-ích sv tic jsou *ty i listy svaté Kláry*. Pro srovnání je zde zmín ěna i Aneřl ina rodná sestra Anna, která byla rovn řl známa pro svoji charitativní ěinnost. řivot v klá-te e byl zcela jist ě velmi náro ěný. Alespo v malé mí e je v této práci osv tleno, jak vypadaly b řlné dny řeny, která se rozhodla vstoupit do klá-tera a zasv tit sv j řivot Bohu. V dne-ní dob , plné p evrácených hodnot a sp chu, je p řjemné vzpomínat na řenu, která ve svém rozjímavém řivot ěpovaflovala za nejhodnotn j-í lásku a soucit.

Seznam použité literatury

- Českého státu, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2009. ISBN 978-80-7168-552-8
- KYBAL, V.: *Svatá Anežka česká, Historický obraz sv. tice ze 13. století*, Brno: L.Marek, 2001. ISBN 80-86263-14-2
- N MEC, J.: *Anežka česká, Úcta a proces sv. tice*, Vídeň, 1987. 2.vydání
- POLC, J.: *Svatá Anežka P. emyslovna*, Praha: česká katolická charita, 1989. 2.vydání
- SOUKUPOVÁ, H.: *Anežský klášter v Praze*, Praha: Vyšehrad, 2011. ISBN 978-80-07429-012-1
- ŠMIED, M., ZÁRUBA, F. (ed.) : *Svatá Anežka česká a velké feny její doby*, Praha: Univerzita Karlova, Katolická teologická fakulta, 2013. ISBN 978-80-7422-242-9
- ŠTIVAR, J. B. (redigoval, poznámkami a úvody opatřil): *Františánské prameny I, Spisy sv. Františka a sv. Kláry*, Velehrad: Tomáš-Jefek a OTTOBRE 12, 2001. ISBN 80-86528-02-2
- TOMÁŠ CELANA: *První život a podivuhodné feny sv. Františka z Assisi IN Františánské prameny I.*, úm: VELEHRAD a K ES ANSKÁ AKADEMIE, 1982
- TRONCARELLI, F.: *Jáchym z Fiore; život, názory a dílo*, Olomouc: Refugium Velehrad-Roma s. r. o., 2012. ISBN 978-80-7412-109-8
- VYSKOČIL, J. K.: *Blahoslavená Anežka česká, Kulturní obraz sv. tice XIII. století*, Praha: UNIVERSUM, 1934
- ZAVALLONI, R.: *Osobnos Kláry z Assisi, Psychologická štúdia*, Bratislava: Serafín, 2005. ISBN 80-8081-026-5

Resumé

My thesis deals with a significant Christian person of the czech history ó St. Agnes of Bohemia. Agnes held an extraordinary status just from her birth ó she was probably the youngest daughter of the czech king Ottokar I of Bohemia (reigned 1192 ó 1193 and 1197 ó 1230) and his second spouse Constance of Hungaria.

The attention is payed to her youth, charity and founding activities and entering a monastery. She is considered as a holy woman, because of her life and decease accompanied by several miracles.

The cult of Agnes was emphasized by various ways of fine art. Nevertheless a long path led towards her beatification in 1874 and finally her canonization in 1989.

The movement of St. Francis of Assisi (also influenced by an italian mystic and theologian Joachim of Fiore) became the only correct way of living for her, thus St. Francis of Assisi and one of his first follower St. Clare of Assisi served her as an example. Agnes was also in correspondence with Clare, which resulted in having four letters sent from Clare to Agnes still in existence.

We are familiar with the fact Agnes had a sister ó Anne of Bohemia (1204 ó 1265), which was also known for her charitable and founding activity.

My thesis refers as well to an ordinary life in a monastery those days.